

Gespreksverslag Danny de Vries (verkenner)

Partijen: *BBB & GroenLinks*

Anton Verleun (BBB)

Huib van Essen & Marjolein van Elteren (GroenLinks)

4 april 2023

Verder aanwezig: Ruud Poort (griffie), Frank Kools (griffie, verslag)

Opening

BBB en GL hebben het gesprek van gisteren en de ideeën voor een voorkeursvariant met hun fracties besproken. De afspraak met de verkenner van vanochtend om door te praten is, op verzoek van BBB, niet doorgegaan, omdat deze partij meer tijd nodig had. BBB en GL hebben in de tussentijd wel direct telefonisch contact gehad.

Vraag van de verkenner: tot welke standpunt(en) zijn de partijen gekomen?

Standpunten

BBB heeft vastgesteld:

- Een te linkse coalitie is niet wenselijk. Daaronder verstaat BBB de huidige coalitie aangevuld met BBB. Dat doet geen recht aan de verkiezingsuitslag, zo vindt zij. Zo'n coalitie mist een belangrijke groep kiezers.
- BBB voelt zich wat in het nauw gedreven omdat GL heeft aangegeven:
 1. Alleen met de PvdA in een coalitie zitting te willen nemen
 2. Een samenwerking met BBB én VVD een brug te ver te vinden.
 3. Op een zo progressief mogelijke coalitie te mikken.
- BBB is daarop in overleg getreden met de VVD. BBB en VVD zeggen eigenlijk geen zin te hebben om het spelletje "wij houden elkaar vast" te willen spelen, zoals nu GL en PvdA. Maar ze zeggen geen andere optie te zien. BBB en de VVD spreken uit alleen samen in een coalitie te gaan zitten.

GL is benieuwd waarom BBB daarvoor de VVD kiest en niet het CDA. BBB antwoordt dat zij het CDA als een middenpartij ziet en zich wat dichter bij de VVD dan bij het CDA voelt staan. BBB en de VVD zouden vooral de *bottom up*-benadering gemeenschappelijk hebben. Het CDA is in de ogen van BBB wat meer directief dan de VVD, terwijl de ChristenUnie dat weer meer is dan het CDA. Met D66 zegt BBB weinig verbinding te voelen, omdat die partij volgens haar sterk directief is.

GL vraagt welke coalitie BBB voor zich ziet. Die geeft aan een 'middencoalitie' te wensen, met als de kern de twee 'vaste combinaties':

- BBB en VVD
- GL en PvdA
- Aangevuld met het CDA en/of de ChristenUnie (één is al voldoende voor een meerderheid; beide partijen toevoegen zou een ruime meerderheid van 30 zetels opleveren).

Als gekozen zou worden voor slechts één partij bovenop de 'vaste combinaties', geeft BBB aan geen duidelijke voorkeur voor het CDA of de CU te hebben, al ligt het CDA iets dichter bij de BBB.

Volgens BBB doet de middenvariant het meest recht aan de verkiezingsuitslag. Daarin zouden dan niet alleen de twee grootste partijen aanschuiven, maar ook de VVD, die in een aantal gemeenten heeft gewonnen en in nogal wat gemeenten als tweede partij uit de bus kwam. GL geeft aan dat de kiezers meerdere signalen hebben afgegeven, waar je – afhankelijk van je perspectief - verschillende

zaken in kunt lezen. Bij het resultaat van de VVD kan je perspectief ook zijn dat die partij na FvD het grootste aantal zetels verloren heeft, terwijl je ook iets kunt lezen in het feit dat D66 in zetelaantal gelijk is gebleven.

GL geeft (weer) aan samenwerking met BBB én VVD als onhaalbaar te zien, omdat die op te veel en uitlopende terreinen concessies zou vragen. De verkenner stelt vast dat de gesprekken daarmee in een impasse zijn beland. Hij heeft nu geen haalbare variant voor een meerderheid meer over.

Mobiliteit & sociale agenda

BBB en GL bespreken kort waar hun raakvlakken en verschillen liggen en wat de verschillen met de VVD zijn. En of (sommige/alle) verschillen te overbruggen zouden kunnen zijn.

In de ogen van GL ligt BBB op sociaal gebied en bij mobiliteit dicht bij haar (of bij een partij als de CU) dan bij de VVD. BBB zegt dat de VVD heeft aangegeven dat samenwerken met haar duur wordt vanwege haar sociale agenda. BBB heeft deze vrees geprobeerd weg te nemen door te melden dat een sociale agenda volgens haar niet alleen uitdraait om meer geld uitgeven. Die kan ook vorm krijgen door een ruimer vergunningenbeleid.

Ook op mobiliteit zijn de verschillen tussen BBB en de VVD overbrugbaar, meent BBB. De VVD zou niet voor een geheel ander mobiliteitsbeleid zijn. Aan het gesprek met de VVD heeft BBB niet het beeld overgehouden dat die partij enkel en alleen naar de auto wil kijken. De VVD zou alleen meer dan nu het geval is aandacht aan de auto willen besteden.

Energie & ruimtelijke ordening

GL en BBB denken anders over windenergie. Zit er bij BBB ruimte op dat dossier, vraagt GL. BBB antwoordt dat wat haar betreft de bal geheel bij de gemeenten ligt. Zij wil geen dwang vanuit het provinciehuis. GL licht toe dat de gesprekken tussen gemeenten en provincies al jaren lopen. Het vrijwillig bod dat is gedaan voor het opwekken van duurzame energie op land, zal alleen gehaald worden met regie vanuit de provincie. Als de provincie niets doet, dan komt de komende vier jaar onvoldoende terecht van de duurzame opwek op land, zo verwacht GL.

In antwoord op de zorgen van BBB over de effecten van windturbines voor de gezondheid geeft GL aan dat nog dit jaar een nieuwe wettelijke afstandsnorm voor windturbines voor bescherming van de gezondheid en leefkwaliteit van omwonenden wordt verwacht. Als die er is, wil GL die overnemen.

GL meent ook dat zij op het gebied van ruimtelijke ordening dicht bij BBB staat dan de VVD. Als het gaat om uitbreiden van kernen zit daar, volgens GL, bij de VVD weinig rem op. Dat geeft nog grotere gronddruk in de provincie, terwijl die nu al groot is. GL wil grenzen aan de uitbreidingen stellen en denkt dat BBB dat ook wil. De grote uitbreidingen moeten in haar ogen binnenstedelijk gebeuren.

BBB zegt bemoedigd te zijn door het goede gesprek dat zij gisteren met GL over landbouw en natuur heeft gevoerd. Als BBB en GL op dat zo moeilijke dossier al een eerste basis voor een samenwerking kunnen leggen, dan zouden ook de verschillen in een middencoalitie (met VVD) overbrugd moeten kunnen worden, aldus BBB.

Andere partijen

BBB en GL bespreken andere varianten voor colleges en combinaties:

- Aansluiting van D66 bij de kern met de 'twee vaste combinaties'? Dat ziet BBB niet zitten. De BBB zoekt een of meerdere centumpartijen bij die kern, geen linkse partij.
- Samenwerking in welke variant dan ook met Partij voor de Dieren is voor BBB geen reële optie. Daarvoor zijn de inhoudelijke verschillen te groot.

- De varianten BBB-GL-PvdA-CDA-CU aanvullen met VOLT en/of SGP blijkt ook geen optie. BBB ziet samenwerking met VOLT nu niet als een mogelijkheid, al sluit zij VOLT ook weer niet helemaal uit. Zij situeert VOLT tussen D66 en de Partij voor de Dieren in.
- GL vindt samenwerking met SGP bij de combinatie BBB-GL-PvdA-CDA-CU niet gewenst. Want dat zou de balans stad-platteland in een coalitie te ver naar het platteland doen doorslaan.

Conclusies

De verkenner geeft aan na het gesprek van vanavond geen enkele optie voor een meerderheid meer te hebben. Hij zegt dat hij het debat van aanstaande donderdagmiddag in Provinciale Staten over de verkenning sowieso door wil laten gaan. Als de impasse blijft, zal hij in zijn verslag en in het debat de optie van een middencoalitie neerleggen en daarbij aantekenen dat er een 'slot' op zit. En dat op alle andere varianten ook ergens een 'slot' zit.

GL geeft aan nieuw overleg te willen met haar fractie, nog dezelfde avond. Ook BBB zal zich opnieuw beraden. Beide partijen nemen vandaag of morgen weer contact op met de verkenner en met elkaar.